

MAGISTRÁT MĚSTA DĚČÍN

Odbor stavební úřad - oddělení územního rozhodování, památkové péče a speciálního stavebního úřadu

Mírové nám. 1175/5, 405 38 Děčín IV

Datová schránka: x9hbpfn

Číslo jednací: MDC/60117/2022
Spisová zn.: MDC/50871/2022
Počet listů: 6
Počet příloh: 0

Vyřizuje: Irena Klepalová
Telefon: 412 591 218
Fax: 412 593 174
E-mail: stavebni@mmdecin.cz

Děčín 31.05.2022

Statutární město Děčín

Odbor místního hospodářství

Mírové nám. č.p. 1175/5

405 38 Děčín IV-Podmokly

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Stavební úřad Magistrátu Města Děčín, jako místně a věcně příslušný orgán státní památkové péče ve smyslu § 29 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“), dle ustanovení § 24 vyhlášky MV ČR č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s rozšířenou působností a dle ustanovení § 10 a § 11 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, obdržel dne 06.05.2022 žádost Statutárního města Děčín, Mírové nám. č.p. 1175/5, 405 38 Děčín IV-Podmokly, IČ 261238, o vydání závazného stanoviska ve věci:

Rekonstrukce zahrady na pozemku p.č. 2320, 2321 k.ú. Děčín, zvané "Růžová zahrada" a Sala terreny na pozemku p.č. 2322 k.ú. Děčín - areál zámku Děčín

Areál zámku je kulturní památka č. rej. ÚSKP 25265/5-4082

Po písemném vyjádření NPÚ (Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem, Podmokelská č.p. 1/38, Ústí nad Labem-Neštětice, P.O. BOX č. 3, 400 07 Ústí nad Labem 7) ze dne 30.5.2022 pod č. jednací NPÚ-351/38336/2022 vydává orgán státní památkové péče dle ustanovení § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči a dle ustanovení § 149 odst. 1 a § 136 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů toto

z á v a z n é s t a n o v i s k o

Rekonstrukce zahrady na pozemku p.č. 2320, 2321 k.ú. Děčín, zvané "Růžová zahrada"

- parter před Salou terrenou

-- dojde ke snížení terénu na původní úroveň, plocha bude mlatová, dlažba bude po obvodu parteru – na západní straně podél Saly terreny ve dvou řadách, na severní straně bude tvořit jedna řada lem záhonu podél balustrády a plochu pod lavičkami, na východní straně bude přecházet do schodiště v I. edikule, které vede na nově zpřístupněnou terasu u 1. bašty (horní západní), pak do rampového schodiště, do zídky s polokruhovou kašnou a rampového schodiště u zdi Dlouhé jízdy, na jihu pak bude lemovat záhony podíl zdi a plochu v nově vytvořené nise

-- dlažba bude tvořit v mlatu i plochu původního záhonu, ta bude vyskládána z různých rozměrů a tvarů dlaždic. Ve středu této plochy bude fontána tvořená třemi tryskajícími prameny.

E-mail: posta@mmdecin.cz

Internet: www.mmdecin.cz

-- podél repasované a doplněné balustrády na severní straně bude, ve dvou krajních polích záhon, u prostředního pak bude fontána s polokruhovým bazénkem a sochou Neptuna (Ariona)

-- na jižní straně parteru zůstane branka, u které bude repasována mříž, dveře budou zrepasovány, popř. /vyměněny za nové, podél zdi bude záhon přerušovaný nově zvýrazněnou nikou s kamenným sedátkem, nika bude v prodloužené podélné ose zákonu, stejně jako kašna na protější straně

- horní parter

-- parter bude přístupný rampovým schodištěm při severním a při jižním okraji, cesty budou mlatové s příčnými odvodňovacími žlaby, mezi schodiště bude osazena polokruhová kašna, záhon bude lemován kamennými obrubníky, parter je ukončen polokruhovou lavičkou.

-- při zdi Dlouhé jízdy bude záhon pro popínavé rostliny, na zdi bude osazena treláž. V nice bude osazen nový podstavec se sochou. Středový záhon bude členěn obdélnými a kruhovými poli, ve středu pak bude umístěn záhon ve tvaru čtyřlístku, v jehož středu bude kamenná váza s Héraklovými činy

-- podél severní, repasované a doplněné balustrády bude záhon, přerušovaný vstupem skrze opravenou edikulu č. 2 na opravený balkon, u vstupu bude osazena lavička

- středový parter

-- středový záhon parteru je přerušován dvěma příčnými mlatovými cestami s odvodňovacími žlaby, a tím je vytvořen středový čtvercový záhon, který bude členěn polokruhovými záhony. Ve středu bude nová kruhová kašna

-- podél repasované a doplněné severní balustrády bude široký záhon s kruhovými a obdélnými poli, v kruhových polích budou osazeny vpravo a vlevo vázy s Héraklovými činy a uprostřed bude podstavec se sochou.

-- podél zdi Dlouhé jízdy bude záhon s popínavými rostlinami na treláži, přerušovaný vstupem na balkon, proti příčným cestám budou osazeny lavičky

- dolní parter

-- středový obdélný záhon je vymezen dvěma hlavními cestami a příčnou cestou u hlavního schodiště, to je ukončeno širokým pásem kamenné dlažby. Na západní straně bude zrcadlově osazená polokruhová lavička (jako u horního parteru), uprostřed bude v záhonu ve tvaru čtyřlístku osazena čtvrtá kamenná váza s Héraklovými činy, na východní straně bude záhon ukončovat kamenná polokruhová kašna. Záhon bude členěn obdélníkovými a kruhovými poli.

-- podél zdi Dlouhé jízdy bude záhon pro popínavé rostliny s treláží. Záhon bude přerušován nikou se sochou

-- podél severní repasované a doplněné balustrády bude záhon členěný na kruhová a obdélná pole

-- z hlavní severní cesty je přístup skrze opravenou edikulu č. 3 na obnovený balkon, zároveň je z cesty přístup na terasu u dolní východní bašty.

-- na dlážděnou plochu před schodištěm navazuje obnovená edikula č. 4, kterou lze projít na obnovenou východní vyhlídku, na vyhlídku je i přístup z dlážděné plochy u schodiště

- schodiště

-- bude provedena celková repase schodiště, jeho přeložení, doplnění, a to včetně balustrádového zábradlí.

-- bude rozšířena stávající šachta pod terasou a schodištěm pro potřeby instalační šachty technologie vodních prvků včetně retenčních nádrží

- záhon na dolní terase před gloriem

- záhon na dolní terase bude rozčleněn na dvě části, ve středu vznikne kruhová plocha s pítkem, přístupná z podélných cest. Záhony budou členěny na čtvrtkruhová a obdélná pole.

- nově zpřístupněné bašty

-- horní západní bašta bude zpřístupněna schodištěm skrze edikulu č. 1, odstraněné balustrádové zábradlí bude použito pro doplnění balustrády. Horní vyhlídková terasa bude probíhat od 1. edikuly přes horní západní baštu až k balkonu edikuly č. 2. Povrch bude mlatový, pod balustrádou budou osazeny dvě lavičky, mezi kterými bude květinový záhon. Při severní okraji terasy s baštou bude vysázena nízká zeleň (např. kultivary šeríku), která bude od plochy oddělena kovaným zábradlím

-- dolní východní bašta bude přístupná schodištěm vpravo před edikulou č. 3, bude na ní, pod balustrádou, umístěna lavička a záhon. Při severní okraji terasy s baštou bude vysázena nízká zeleň (např. kultivary šeríku), která bude od plochy oddělena kovaným zábradlím

- U nově zpřístupněných částí zahrady, balkonech a pod balustrádovým zábradlím dojde k opravě kamenných zdí, konzol atd. tak, aby byla zajištěna stabilita konstrukcí

- Součástí stavby jsou rozvody elektro, slaboproudu, osvětlení, odvodnění včetně jímek, závlaha, technologické šachty fontán včetně rozvodů vody, kanalizace, elektro, jímky

- Výsadba bude složena z různých druhů růží včetně původních kultivarů, letniček, trvalek, popínavých a keřových dřevin, trávníku. Lemování záhonů bude kamennou obrubou, bude provedena výměna veškeré zeminy.

Rekonstrukce Sala terreny na pozemku p.č. 2322 k.ú. Děčín, v zahradě zvané „Růžová zahrada“

-- revize střešní krytiny včetně hřebenáčů a klempířských prvků včetně okapů a svodů, případná oprava, doplnění chybějících prvků

-- revize, oprava omítek a štukové výzdoby, nátěr fasády

-- úprava výplní arkád – ve stávajících budou osazeny dvoukřídlé dveře a větrací okénka, popř. bude provedena výměna stávajícího prvku za nový dle návrhu (celkem tři kusy)

-- revize a repase mříží oken v severní fasádě (celkem čtyři kusy)

-- revize a repase mříže vstupu západní fasády

-- repase okenice ve II.N.P. jižního fasády a výroba sedmi okenic dle této dochované okenice, osazení do II.N.P. jižní a západní fasády (celkem osm okenic)

-- repase dvou oken ve II.N.P. severní fasády

-- obnova původního přístupového schodiště z terasy před budovou (v důsledku snížení terenu na původní úroveň)

-- obnova vstupu do budovy z jižní fasády – levý otvor bude osazen falešnými (neotevíranými) vraty s dveřmi, pravý bude osazen falešnými (neotevíravými) vraty a funkčními dvoukřídlými dveřmi pro průchod do budovy

-- obnova funkčního vstupu z budovy do průchodu u severního fasády a osazení otvoru dvoukřídlými dveřmi

-- v interiéru bude provedeno přeložení a repase dlážděné podlahy a revize a úprava elektroinstalace, rozvody slaboproudu

Vše dle projektové dokumentace Ing. arch. Tomáše Eflera, ČKA 04459, z 03/2022

je přípustné

za podmínek:

1. Veškeré vývěry vody a další technické díly vodních prvků, které jsou pohledové a nachází nad hladinou vody, budou provedeny v mosazi nebo bronzu, a to zejména vývěry vody nad kašnou pod sochou Neptuna/Ariona a u půlkruhových fontán v parteru

2. Pro osvětlení a ozvučení Saly terreny lze kabely vést pod omítkou jen v místech stávajícího vedení, popř. pod dlažbou

3. K obnově fasád bude použito vápenné technologie. Fasáda bude omyta tlakovou vodou s vhodně regulovaným (mírným) tlakem. Po omytí bude provedena prohlídka stavu fasády a zhodnocení

technického stavu omítek i kamenických prvků. Na základě prohlídky bude stanoven rozsah dalšího případného odstranění omítek a jejich doplňování i opravy kamenických prvků.

a. U fasády bude plně respektována dochovaná historická architektonická úprava (a to jak celek, tak i jednotlivé architektonické prvky), lokálně lze odstranit pouze nesoudržné nebo výrazně poškozené části omítek.

b. Vápennou maltu, která bude užita k opravě omítek, je možné obohatit o metakaolinové či pucolánové příměsi, které při zachování prodyšnosti zlepšují některé vlastnosti vápenných malt (vyšší odolnost proti vlhkosti, vyšší pevnost, odolnost proti působení mrazu, solí). Vápennou maltu lze kvůli dostatečné pružnosti a odolnosti obohatit následujícími hydraulickými přísadami: cementem, bílým cementem nebo trasovým vápnem, maximálně však do 15 % celkového objemu pojiva. Použít lze vápenné směsi pro použití na historických stavbách s hydraulickými přísadami do 15 % celkového objemu, které nevyžadují cementový podhoz.

c. Omítka bude nahazována přímo na stěnu. Přechody mezi stávající a doplňovanou omítkou budou přebroušeny, aby povrch nových a stávajících částí omítek na sebe plynule bez přechodů navazoval.

Upozornění

Pro práce na restaurování fresky v Sala terreně bude vydáno samostatné závazné stanovisko

Pro práce na restaurování uměleckořemeslných prvků bude vydáno samostatné závazné stanovisko.

Odůvodnění

Protože objekt je ve smyslu zákona o státní památkové péči kulturní památka chráněná státem, je nutné k jakýmkoliv stavebním změnám či úpravám si předem, ve smyslu zákona o státní památkové péči, vyžádat závazné stanovisko příslušného orgánu státní památkové péče. Správní orgán si vyžádal odborné vyjádření NPÚ, které mu bylo doručeno dne 30.5.2022. NPÚ považuje navrhované opravy za akceptovatelné za podmínek:

1) Pro další stupeň projektové dokumentace (prováděcí dokumentace), která bude po konzultaci v rozpracování odsouhlasena v samostatném správním řízení, budou provedeny přesné osazovací plány jednotlivých záhonů. Pro osazení budou mimo jiné zvoleny i historické odrůdy růží, které vyskytovaly v Růžové zahradě.

2) Veškeré vývěry vody a další technické díly vodních prvků, které jsou pohledové a nachází nad hladinou vody, nebudou provedeny v nerez, a to zejména vývěry vody nad kašnou sochy Neptuna a u půlkruhových fontán v parteru.

3) Bude realizována první varianta restaurátorského záměru obnovy interiérové malířské výzdoby Saly terreny. Restaurátorské práce na malířské a kamenosochařské výzdobě budou prováděny prostřednictvím restaurátora – držitele příslušného povolení MK ČR k restaurování. Vlastní restaurátorské práce budou provedeny v intencích předložených restaurátorských záměrů zpracovaných akad. soch. Jarmilem Plachým a MgA. Jakubem Kándlem.

4) Ohledně osvětlení a ozvučení Saly terreny lze kabely vést pod omítkou jen v místech stávajícího vedení.

5) Před dalším stupněm PD bude se zástupci památkové péče konzultováno, zda bude realizován průchod do Saly terreny ze severu. O výsledku bude proveden zápis.

6) K obnově fasád bude použito vápenné technologie. Fasáda bude omyta tlakovou vodou s vhodně regulovaným (mírným) tlakem. Omytím dojde k odstranění povrchových nečistot a nesoudržných – degradovaných – částí barevných nátěrů a omítek. Po omytí bude provedena prohlídka stavu fasády a zhodnocení technického stavu omítek i kamenických prvků za účasti zástupců památkové péče. Na základě prohlídky bude stanoven rozsah dalšího případného odstranění omítek a jejich doplňování i opravy kamenických prvků. O výsledku bude proveden zápis.

a. U fasády bude plně respektována dochovaná historická architektonická úprava (a to jak celek, tak i jednotlivé architektonické prvky), lokálně lze odstranit pouze nesoudržné nebo výrazně poškozené části omítek. Plošné otloukání omítek není akceptovatelné. Soudržné plochy omítek, stejně tak i přídržné jádro omítek v případě odpadnutí jeho štukového líce tedy nebudou odstraňovány.

b. Vápennou maltu, která bude užita k opravě omítek, je možné obohatit o metakaolinové či pucolánové příměsi, které při zachování prodyšnosti zlepšují některé vlastnosti vápenných malt (vyšší odolnost proti vlhkosti, vyšší pevnost, odolnost proti působení mrazu, solí). Vápennou maltu lze kvůli dostatečné pružnosti a odolnosti obohatit následujícími hydraulickými přísadami: cementem, bílým cementem nebo trasovým vápnem, maximálně však do 15 % celkového objemu pojiva. Nelze použít

pytlované cementové směsi, které obsahují i další, v historickém stavebnictví cizorodé přísady jako jsou stavební lepidla apod. Vápenné směsi pro použití na historických stavbách s hydraulickými přísadami do 15 % celkového objemu, které nevyžadují cementový podhoz, lze rovněž akceptovat.

c. Omítka bude nahazována přímo na stěnu, nebudou při tom použity žádné novodobé podkladní prostředky (jako např. perlínka). Omítky nebudou srovnávány latěmi. Přečty mezi stávající a doplňovanou omítkou budou přebroušeny, aby povrch nových a stávajících částí omítek na sebe plynule bez přechodů navazoval.

d. Vybraná barevnost bude odsouhlasena na základě vzorku provedeného přímo na fasádě, a to za účasti zástupců památkové péče, o jednání bude proveden zápis.

7) V dalším stupni PD bude doplněno grafické znázornění v M 1:5 navrhovaných nových výplní, prvků a doplňků. Budou doplněny profilace, rozměry, materiály, kování a povrchová úprava (př. nových dveří, zábradlí, typy elektrických zásuvek apod.). V dalším stupni PD budou předloženy i kladečské plány zádlažby nebo detailní složení omítek včetně techniky nanášení omítek na omítané povrchy (edikuly, Sala terrena, zeď Dlouhé jízdy). Bude rovněž doplněno, v jakém rozsahu budou zděné partie edikul opraveny – materiál doplňků, případný rozsah přezdění, způsob odsolení apod.

8) Postup restaurátorských prací bude kontrolován na kontrolních dnech za účelem posouzení kvality provedených prací a upřesnění dalšího postupu. Kontrolních dnů se budou účastnit všechny zainteresované strany, tj. zástupce NPÚ ÚOP v Ústí nad Labem, zástupce výkonného orgánu státní památkové péče, zástupce investora a restaurátor.

9) Ukončené restaurátorské práce budou řádně převzaty za účasti pracovníků odborné i výkonné složky státní památkové péče. 1 paré restaurátorské zprávy vyhotovené o restaurátorském zákroku na výše uvedené památce v intencích platné prováděcí vyhlášky k zákonu č. 20/87 Sb. s fotodokumentací bude předáno NPÚ ÚOP v Ústí nad Labem k archivaci.

Správní orgán posoudil shromážděné podklady jednotlivě i ve vzájemné souvislosti.

Podmínky z vyjádření NPÚ č. 3 a č. 9 se týkají restaurování a budou řešeny v jiném závazném stanovisku.

Správní orgán se ztotožnil s podmínkami č. 2, 4, 6, které upravil a převzal je do závazného stanoviska jako podmínky pro provedení prací.

K podmínce č. 1, 7 – vypracování prováděcí dokumentace již dnes není stanoveno vyhláškou č. 499/2006 Sb. o dokumentaci staveb. V rámci projektové dokumentace jsou zpracovávány výkresy detailů, které budou konzultovány se zástupci památkové péče, jedná se zejména o detaily doplňovaných/upravovaných kamenických, truhlářských a zámečnických výrobků jako jsou vrata, dveře, okenice, výtoky fontán, fontány, schodiště, podstavce soch/váz atd., kladečský plán dlažby, osazovací plán, kdy budou do jednotlivých polí květinových záhonů definovány druhy a kultivary růží, historicky doložených i nových. Zde je nezbytná spolupráce zástupců památkové péče, investora, projektanta i dodavatele, aby práce odpovídaly prvotnímu záměru, tedy na barokním základě vytvořit růžovou zahradu upomínající věhlasné rozárium (obsahující v roce 1887 zde bylo 99 druhů růžových keřů), vytvořené Franzem Jossem st. v roce 1881, avšak odpovídající soudobému využití a také velké návštěvnosti místních i turistů. Právě dostupné historické růže by zde měly být zastoupeny především, je však také nutno zohlednit i to, že mnohé nekvetou opakovaně, a proto je nezbytné je doplnit i růžemi novodobými, opakovaně kvetoucími. Ne každý návštěvník přijde do zahrady v červnu, kdy jsou růže v plném květu, je proto velmi důležité navrhnou osazovací plán tak, aby po celou vegetační dobu dostála zahrada svému názvu.

K podmínce č. 5 – otevíření dveří mezi sálem Sala terreny a průchodem bylo projednáváno v rámci jednání o novém, resp. rozšířeném využití prostoru (svatby, přednášky, dílničky v rámci akcí na zámku, divadlo, dětská představení apod.), kdy by právě tyto dveře sloužily jako manipulační otvor. Závazné stanovisko je závazným pro provedení prací, nenařizuje však, že rozsah prací, které obsahuje, musí být proveden.

K podmínce č. 8 – Tato podmínka nemá oporu v zákoně o státní památkové péči ani v jiné právní normě, není podmínkou pro provedení prací podle § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči. Článek 2 odst. 3 Ústavy České republiky stanoví, že státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Z uvedeného tedy vyplývá, že orgán státní památkové péče nemůže žadateli ukládat povinnosti nad rámec zákona, ale jen a pouze v jeho mezích

Je samozřejmě možné, aby investor na kontrolní dny stavby pozval i zástupce památkové péče, není to však jeho povinnost. Pokud chce zástupce památkové péče provádět kontrolu, musí postupovat dle zákonných ustanovení. Kvalita provedených prací a zodpovědnost za to, že kulturní památka nedojde k újmě, je plně na vlastníku a dodavateli. Je samozřejmě ku prospěchu věci, pokud všechny zainteresované stany spolupracují. Vlastník může kdykoli, v průběhu stavby, její stav se zástupci památkové péče konzultovat.

Zahrada je v neutěšeném stavu, kdy jsou uvolněné kuželky balustrády a hrozí pádem, některé prvky zcela chybí, v Sala terreně jsou poškozeny vnitřní i venkovní omítky, elektroinstalace je dožilá. Zahrada od doby, kdy přešla do majetku státu, prošla pouze jednou zásadní rekonstrukcí, a to v šedesátých letech minulého staletí podle návrhu Akad. arch. Josefa Studničného. Rekonstrukce zahrady byla prováděna v náročné době, nepříliš přející obnově této kulturní památky. I přes mnohé nesnáze byla dokončena a slouží dodnes, byť jsou mnohé prvky již na hranici životnosti, a to i přes prováděnou běžnou údržbu. V rámci plánované rozsáhlé rekonstrukce se v roce 2022 podařilo dokončit první etapu oprav – opravu gloriety, plánovanou od roku 2014.

Rekonstrukce zahrady tak, jak je navržena, není v rozporu se zájmy státní památkové péče. Rozsah a způsob opravy byl opakovaně konzultován s vlastníkem, uživatelem, zástupci památkové péče a projektantem. Po několika diskuzích se přítomní shodli na navrženém způsobu rekonstrukce, avšak pro její upřesnění byly stanoveny podmínky č. 1-3 tohoto závazného stanoviska.

Po posouzení podkladů dospěl správní orgán k závěru, že provedení prací nebude mít negativní vliv na chráněné hodnoty kulturní památky, a proto vydal závazné stanovisko tak, jak je shora uvedeno.

Protože v souvislosti s danou akcí dojde k provádění zemních prací, upozorňujeme, že se pozemek nachází na území s archeologickými nálezy ve smyslu zákona o státní památkové péči. Dle § 22 odst. 1 a 2 uvedeného zákona, má-li se provádět stavební činnost na území s archeologickými nálezy, jsou stavebníci již od doby přípravy stavby povinni oznámit tento záměr Archeologickému ústavu Akademie věd ČR a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum. Informace o organizacích oprávněných provádět archeologický výzkum podá Archeologický ústav Akademie věd ČR, případně Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem, Podmokelská č.p. 1/38, Ústí nad Labem-Neštětice, P.O. BOX č. 3, 400 07 Ústí nad Labem 7. Termín zahájení zemních prací doporučujeme organizaci prokazatelně oznámit v předstihu cca 14-ti dnů od zahájení prací

Veškeré změny a další doplňky oproti předloženému záměru je nutno předem odsouhlasit s orgány státní památkové péče ve smyslu zákona o státní památkové péči.

Stavební úřad Magistrátu Města Děčín, vycházel při svém rozhodování ze všech dostupných podkladů a zjištění a řídil se platnými právními předpisy a nařízeními.

Poučení

Toto závazné stanovisko není samostatným rozhodnutím ve správním řízení, nýbrž je úkonem učiněným dotčeným orgánem pro řízení vedené stavebním úřadem. Jeho obsah lze napadnout pouze v rámci odvolání podanému proti rozhodnutí ve věci samé.

Ivana Šejnohová

pověřená zastupováním vedoucího
odboru stavební úřad

Doručí se

Statutární město Děčín, Odbor místního hospodářství, IDDS: x9hbpfn

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem, IDDS: 2cy8h6t